

Svar på Elina Nykyris och 17 andra ledamöters motion om att informera stadens aktörer om FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och utveckla tillgängligheten när det gäller stadsfullmäktiges sammanträden

VD/7938/00.02.00.03/2023

KK/KS/MT/KW/SS

Elina Nykyri och 17 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Vi undertecknade vill utveckla tillgängligheten och likvärdigheten i Vanda stads verksamhet. Vi föreslår att

- a) stadsfullmäktiges sammanträden simultantolkas till det finska teckenspråket
- b) webbsändningarna (eller inspelningar av dessa) från stadsfullmäktiges sammanträden textas
- c) webbsändningarna från stadsfullmäktiges sammanträden översätts i realtid (dvs. under den finskspråkiga diskussionen är textningen på svenska och under den svenskspråkiga diskussionen är textningen på finska, exemplet tas från Västra Nylands område) samt
- d) förtroendevalda och anställda i staden informeras om FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Vi föreslår att informationen planeras och genomförs i samarbete med Handikapprådet i Vanda stad och de handikapporganisationer som är verksamma i staden.

Både FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och diskrimineringslagen förutsätter att personer med funktionsnedsättning har lika möjligheter som majoritetsbefolkningen att delta i det samhälleliga beslutsfattandet. Staden ska i all sin verksamhet beakta tillgängligheten. Endast om en invånare kan följa fullmäktigesammanträdena i sin kommun har hen möjlighet att påverka kommunens beslutsfattande.

Särskilt de döva, personer som blivit döva och hörselskadade som kan teckenspråk har nytta av att stadsfullmäktiges sammanträden tolkas till det finska teckenspråket. Textningen av fullmäktiges sammanträden (eller inspelningar av dem) gynnar i sin tur särskilt personer med nedsatt hörsel och/eller personer som talar något annat språk än finska eller svenska som modersmål (kort: personer med något annat språk som modersmål).

Både EU:s tillgänglighetsdirektiv och den lag om tillhandahållande av digitala tjänster som följer av det förutsätter att digitala tjänster, såsom webbinspelningar från stadsfullmäktiges sammanträden, är tillgängliga. Enligt lagen ska en webbinspelning som producerats av en offentlig aktör textas och/eller tolkas till teckenspråk, om den lämnas kvar på Internet i över 14 dygn.

I Finland finns det cirka 10 000–14 000 finländare som behärskar teckenspråk. Uppskattningsvis 5 500 personer bosatta i Finland har finskt teckenspråk som modersmål. I Finland lever omkring 5 000 personer som är döva sedan födseln och 3 000 personer som blivit döva senare i sitt liv.

I Finland finns det cirka 800 000 hörselskadade personer.

(Källa: <https://oikeusministerio.fi/viittomakielet>, <https://oikeusministerio.fi/viittomakielet> ja <https://www.kuuloliitto.fi/kuulo/>). I slutet av 2022 bodde uppskattningsvis 25 000 personer med funktionsnedsättning och 55 000 personer med något annat språk som modersmål i Vanda.

Vi undertecknade vill främja tillgängligheten när det gäller deltagande i och följande av det samhälleliga beslutsfattandet. Det samhälleliga beslutsfattandet ska vara tillgängligt för alla. Likvärdighet och jämlikhet måste vara utgångspunkten för all offentlig verksamhet. Det får inte vara en kostnadsfråga.”

Stadsfullmäktige 11.12.2023 § 26

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för stadens strategi och ledning konstaterar följande i sitt svar:

Vi testar tolkning till det finska teckenspråket och även skrivtolkning till finska vid fullmäktigesändningarna under 2024. Utifrån erfarenheterna beslutar serviceområdet för kommunal demokrati och serviceenheten för information om fortsättningen för 2025. Försöket bör ske vid en tidpunkt då moderniseringen av fullmäktigesalens teknik är klar. Det betyder i praktiken slutet av 2024.

I nuläget erbjuds textmotsvarigheter av inspelningarna från fullmäktiges sammanträden, dvs. transkriberingar bifogas till inspelningarna. För närvarande köps textmotsvarigheterna av Lingsoft Oy enligt konkurrensutsättningen. Det är också möjligt att placera texterna i inspelningarna, men det kostar mer. Å andra sidan återfinns önskade ärenden till och med lättare genom sökning i den separata textmotsvarigheten som nu erbjuds än i en textad inspelning.

Automatiska textningsverktyg finns för närvarande också på finska, men något perfekt verktyg finns inte ännu. Om vi börjar använda automatisk textning, bör vi vara beredda på att textningen i något skede berättar att en ledamot sagt något helt annat än vad hen egentligen sagt. Under 2024 kommer vi att testa skrivtolkning av sändningarna, dvs. textning i realtid på finska. Försöket bör ske vid en tidpunkt då moderniseringen av fullmäktigesalens teknik är klar. Utifrån erfarenheterna fattas beslut om fortsättningen för 2025.

För tillgänglighetens skull och även med tanke på personer med olika språk ska skrivtolkning alltid produceras också på det språk som talas för tillfället. Särskilt i mobilen kan det vara svårt att placera två textningar på skärmen samtidigt. Även detta kan testas. Innehållets tillgänglighet ökar i synnerhet om det tal som ligger till grund för översättningarna eller textningarna är på klarspråk eller lätt språk. Personer som nyss har börjat lära sig finska är exempel på sådana som drar nytta av textning av sändningar och inspelningar, i synnerhet om den görs utifrån talat lätt språk.

Vi ordnar en utbildning av engångskaraktär om FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Den riktar sig till personalen och är en del av stadens delaktighetsutbildningar. Under hösten 2024 utreder vi också möjligheten att ordna en egen mer permanent webbutbildning för förtroendevalda och arbetstagare. Gällande FN:s konvention om rättigheter för personer med

funktionsnedsättning finns det för närvarande ingen färdig webbutbildning, som lätt och lättillgängligt kunde användas som en introduktion för stadens förtroendevalda och arbetstagare. En webbutbildning är den bästa metoden att på ett heltäckande sätt nå ut till alla arbetstagare och förtroendevalda.

Staden har frågat nationella sakkunniga (Invalidförbundet rf, Tröskeln rf, Finlands FN-förbund) om möjligheten att tillsammans med dem ordna utbildning på beställning i ämnet. Att bygga upp en egen webbutbildning kräver tilläggsanslag och personalresurser. Utbildningarna kunde planeras i samarbete med Handikapprådet i Vanda stad, de handikapporganisationer som är verksamma i staden samt Vanda och Kervo välfärdsområde.

Stadsstyrelsen 6.5.2024 § 16

Tf. stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Elina Nykyri och de 17 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och att
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Behandling:

Under behandlingen av ärendet ändrade tf. stadsdirektören sitt förslag enligt följande:

Utbildningarna kunde planeras i samarbete med Handikapprådet i Vanda stad, de handikapporganisationer som är verksamma i staden samt Vanda och Kervo välfärdsområde.

Beslut:

Det ändrade förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 20.5.2024 § 16

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Bilaga:

- Elina Nykyris och 17 andra ledamöters undertecknade motion om att informera stadens aktörer om FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och utveckla tillgängligheten när det gäller stadsfullmäktiges sammanträden

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1. Besvärsförbud

Närmare information: Mari Kalmari, informationsdirektör
(fornamn.efternamn@vantaa.fi)